

SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON (APV2) VAATIMUKSET

Tutkinnon perusteet, rakenne ja vaatimukset

VOIMASSA 1.1.2023 - 31.12.2023

Sisällysluettelo

TUTKINTOJEN PERUSTEET.....	2
1 Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio	3
Tavoitteet	3
Oppimateriaali	3
Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain.....	3
2 Sijoitustuotteet ja sijoittaminen.....	5
Tavoitteet	5
Oppimateriaali	5
Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain.....	6
3 Sijoitusneuvonta.....	8
Tavoitteet	8
Oppimateriaali	8
Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain.....	8
4 Sijoituspalveluihin liittyvä sääntely ja verotus.....	9
Tavoitteet	9
Oppimateriaali	9
Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain.....	9
5 Vakuutussäästäminen	11
Tavoitteet	11
Oppimateriaali	11
Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain.....	11
LIITE 1 SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON TAVOITTEET JA RAKENNE.....	13
LIITE 2 SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINTO APV2 KIRJA- JA MATERIAALILUETTELO	16

APV-TUTKINNOT

Jo yli 15 000 sijoitusalan ammattilaista on suorittanut APV-tutkinnon. Sijoitusneuvojan tutkinnosta ja Sijoituspalvelututkinnosta on muodostunut alan ammatillisen osaamisen mitta. Se on kiinteä osa alan yhteistä itsesääätelyä.

Alan kilpailun ja sääntelyn seurauksena aktiivisuus kouluttautumiseen on lisääntynyt viime vuosien aikana. Erityisesti osaamisen näyttäminen on tärkeää haettaessa lainsäädännön edellyttämää sijoitusneuvonnan toimilupaa.

Sijoittamisen perusteista on tulossa osa kansalaisen yleissivistystä. Siksi suosittelemme lämpimästi tutkintoja paitsi alalla jo toimiville ja sille pyrkiville, myös kaikille sijoittamisesta ja rahamarkkinoiden toiminnasta kiinnostuneille henkilöille.

TUTKINTOJEN PERUSTEET

Kenelle tutkinto on tarkoitettu

Tutkinto on tarkoitettu ensisijaisesti arvopaperimarkkinoilla vaativissa esimies-, valvonta- ja asiakaspalvelutehtävissä työskenteleville henkilöille, kuten asiakasyhteyksiä hoitaville sijoitusneuvojille ja omaisuudenhoitajille. Tyypillinen suorittaja toimii esim. yksityispankki- tai omaisuudenhoitoyksikössä.

Varainhoidon salkkujen sijoitustoiminnasta vastaaville henkilöille Finanssiala ry suosittelee esimerkiksi CEFA / CIIA / CFA-tutkintoja.

Tutkinnon suorittaminen ja tentin arvioimisen yleiset perusteet

Tutkinto suoritetaan kokeena, jonka järjestämisestä vastaa APV-sijoitustutkinnot Oy. Finanssiala ry ja tutkinnon opintovaatimuksista vastaava APV-sijoitustutkinnot Oy eivät järjestä tutkintoihin valmentavaa koulutusta eikä tentteihin osallistuminen edellytä valmentaviin koulutuksiin osallistumista. Käytännössä kuitenkin tenttien suorittajat ovat usein osallistuneet johonkin valmistavaan koulutukseen. Tenttiin valmistautuessa opintovaatimukseen sisältyviä vanhentuneeseen lainsäädäntöön tai tilastojen lukuarvoihin liittyvää sisältöä ei ole tarpeen huomioida. Molemmat tutkinnot arvostellaan asteikolla hyväksytty / hylätty. Tutkinnon suorittaja saa lisäksi tietää henkilökohtaisen pistemääränsä.

OSAAMISVAATIMUKSET

1 Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio

Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä kansantaloustieteen perustermiit sekä kansantalouden ja rahoitusmarkkinoiden välinen yhteys.

Tutkinnon suorittajan tulee lisäksi ymmärtää makrotalousteorian keskeiset käsitteet, joiden avulla voi ymmärtää, mikä merkitys toimintaympäristön muutoksilla kuten, keskuspankin toiminnalla, sääntelyllä sekä inflaatiolla on rahoitusmarkkinoiden kehitykselle. Suorittajan tulee myös ymmärtää miten kansainvälinen talouskehitys vaikuttaa Suomen talouteen ja arvopapereiden hinnanmuodostukseen.

Tutkinnon suorittajan tulee pystyä seuraamaan talousinformaatiota ja sen perusteella selvittämään asiakkaalle, mitä kansantalouden muutokset voivat merkitä asiakkaan sijoitustoiminnalle. Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat niiden sijoitustuotteiden arvoon ja hinnoitteluun, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille. Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää talouslukujen ja kansallisten/alueellisten/maailmanlaajuisten tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden sijoitustuotteiden arvoon.

Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä yrityksen toiminnan ja sen analysoinnin perusteet sekä yritystalouteen liittyvät peruskäsitteet: tilinpäätösanalyysi, yrityksen tuloslaskelma ja tase, sekä niihin liittyvät keskeiset tunnusluvut ja niiden tulkinta. Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä yritystalouden toiminta, yrityksen pääomarakenteen vaikutus tulokseen, tilinpäätöstietojen oikaiseminen ja arvonmääritys. Lisäksi suorittajan on ymmärrettävä millä perusteilla yritystä arvioidaan sijoituskohteena.

Oppimateriaali

- Kallunki, Juha-Pekka: ”Tilinpäätösanalyysi”. Alma Talent 2022, 2. uudistettu painos. ISBN 9789521446641.
- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: ”*Moderni rahoitus*”. Alma Talent, 2021, 11. painos, kirjasta luvut 3, 5, 8 ja 10. ISBN 9789521434327. Myös kirjan 10. uud. painos, 2018 ja 12. painos, 2022/2023 käyvät.
- Lindholm, Timo – Kettunen Juhani: ”*Globaali kansantalous*”. Edita Publishing, 2019, 1. painos. eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.

Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Kansantalous	B	Pieni	Pieni
- Peruskäsitteet			
- Taloudelliset järjestelmät			

II Kysyntä ja tarjonta määräävät hinnan	B	Pieni	Pieni
- Hinnanmuodostus			
- Kysyntä ja tarjonta			
III Työmarkkinat ja tulopolitiikka	C	Pieni	Pieni
IV Rahoitusmarkkinoiden rakenne	A	Pieni	Suuri
- Rahamarkkinat			
- Joukkovelkakirjamarkkinat			
- Osakemarkkinat			
- Valuuttamarkkinat			
- Johdannaismarkkinat			
- Kaupan selvitys			
- Rahoituksen välittäjät, järjestöt, pankit, vakuutuslaitokset, valvonta			
- Sijoitusrahastot			
V Kansainvälinen talous	B	Pieni	Pieni
- Maailmantalous, Rahaliitto ja EU			
- Ulkomaankaupan merkitys			
- Yhteydet kv. markkinoihin			
VI Julkinen talous: veroja ja palveluja	C	Pieni	Pieni
- Valtion taloudellinen rooli			
- Kuinka julkinen valta puuttuu talouteen			
- Finanssi ja rahapolitiikan peruskäsitteet			
VII Kansantalouden kiertokulku	C	Pieni	Suuri
- Makrotalousteoria			
- Bruttokansantuote			
VIII Tuotannon kasvu ja elintaso	C	Pieni	Suuri
IX Suhdannevaihtelut	B	Pieni	Suuri
- Työttömyys			
- Inflaation selitykset			
- Inflaation vaikutukset rahoitusmarkkinoihin			
X Rahapolitiikka	B	Pieni	Pieni
- Rahapolitiikan lähtökohdat			
- Euroalueen talouden ja rahoitusjärjestelmän rakenne			
- Rahapolitiikan toteuttaminen			
XI Tilinpäätösanalyysin tausta	B	Pieni	Suuri
- Tilinpäätösanalyysin määritelmä			
- Tilinpäätösinformaation tarjoajat ja lainsäädäntö			
- Tilinpäätösanalyysin käyttäjät			
- Osakemarkkinoiden tuottama informaatio			
- Kansantaloudellinen informaatio			
XII Tilinpäätöstietojen oikaiseminen	C	Pieni	Pieni
- Tuloslaskelman oikaisutoimenpiteet			
- Taseen oikaisutoimenpiteet			
XIII Keskeisimmät tunnusluvut ja niiden tulkinta	A	Suuri	Suuri
- Kannattavuus			
- Vakavaraisuus			
- Maksuvalmius			
XIV Rahavirtalaskelmat ja niiden tulkinta	D	Pieni	Pieni
- Kassavirtalaskelmat ja niiden pohjalta laaditut tunnusluvut ja tulkinta			
XV Tilinpäätöstietojen hyödyntäminen	A	Suuri	Suuri
- Keskeiset tunnusluvut			
- Tilinpäätöstietojen yhteys osakkeiden tuottoihin			
- Osaketuotot ennustava tilinpäätösvoittoja			
- Erilaisten voittokäsitteiden näkyminen hinnoissa			
- Markkinoinen reagointi tilinpäätöstietojen julkaisemiseen			

2 Sijoitustuotteet ja sijoittaminen

Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan on tunnettava arvopaperimarkkinoiden rakenne ja toiminta, eri omaisuusluokkien keskeiset ominaisuudet, sijoitusrahastojen toimintaperiaatteet ja rahastotyypit, pääomaturvatun sijoittamisen periaatteet sekä pitkäaikaissäätämiseen liittyvät vaihtoehdot. Tavoitteena on, että suorittaja ymmärtää yritysten tarjoamien tai suosittelmien sijoitustuotteiden pääpiirteet, riskit, ominaisuudet ja asiakkaalle aiheutuvat kokonaiskulut ja maksut sekä neuvojen ja muiden mahdollisten tähän liittyvien palveluiden antamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut.

Suorittajan on tunnettava ja ymmärrettävä sijoittajien kannalta keskeiset sijoitusten tuottoja ja riskejä koskevat periaatteet ja tunnusluvut. Suorittajan tulee osata neuvoa sijoittajaa ymmärrettävästi sijoittamisen riskeihin sekä sijoituskohteisiin liittyvissä kysymyksissä sekä osata sijoitusneuvontatilanteessa neuvoa asiakasta tekemään pitkän aikavälin säästämissuunnitelma.

Tutkinnon suorittajalta edellytetään syvällistä ymmärrystä kotimaisten ja kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden toiminnasta. Suorittajan tulee pystyä soveltamaan arvopaperimarkkinoita koskevaa taloudellista informaatiota ja tilinpäätösanalyysin avulla tuotettuja tunnuslukuja yksittäisen sijoituspäätöksen teossa sekä muodostaa näkemys yksittäisen arvopaperin oikeasta arvostustasosta.

Suorittajan tulee tuntea sijoitusrahastojen toimintaperiaatteet ja eri rahastotyypit. Suorittajan tulee osata hakea sijoitusrahastoja koskevaa informaatiota, tuntea perusteet rahastojen tuottojen vertailulle, avaintietoesitteen sisältö ja osata hyödyntää rahastojen raportoimia tunnuslukuja sijoituspäätösten teossa. Suorittajan tulee tuntea rahaston ja osuudenomistajan verotuksen perusteet.

Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää yleisimmät salkunhoitonäkemykset – aktiivinen ja passiivinen, absoluuttinen tuotto / suhteellinen tuotto, sekä rahastojen sijoitustyylien mukainen luokittelu. Suorittajan tulee pystyä arviomaan analyttisesti sijoitusrahastoliiketoimintaa Suomessa ja EU-maissa ja ymmärtää Suomessa myytävien sijoitusrahastojen rakenteelliset erot (yhtiömuotoiset rahastot, sopimusperusteiset sijoitusrahastodirektiivin mukaiset rahastot ja erikoissijoitusrahastot). Suorittajan tulisi pystyä neuvomaan asiakasta rahastojen valinnassa asiakkaan riskisieto/tuotto-odotusprofiiliin mukaan sekä pystyä auttamaan asiakasta rahastojen vertailussa. Tämä edellyttää suorittajalta analyttistä kykyä tulkita sijoitusrahastojen vertailussa käytettäviä tunnuslukuja.

Suorittajan tulee osata sijoitusneuvontatilanteessa kartoittaa asiakkaan sosiaaliturvan kokonaisuus, sekä sen perusteella neuvoa asiakasta sen täydentämisessä asiakkaalle parhaiten soveltuvilla tuotteilla.

Oppimateriaali

- Andersen, Atso: *"Digitaaliset rahoituspalvelut"*. Alma Talent 2021, 1. painos. Kirjasta luvut 1-4. ja 10. ISBN 9789521441943.

- Kallunki, Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: ”*Ammattimainen sijoittaminen*”. Alma Talent 2019, 8. painos. Kirjasta luvut 1-3.7, 4 ja 6-7. ISBN 9789521435836.
- Pörssisäätiö: ”*Sijoittajan korko-opas*”.
Opas löytyy osoitteesta <http://www.porssisaatio.fi/opetus> .
- Silvola, Hanna – Landau, Tiina: ”*Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin*”. Alma Talent 2019. Kirjasta luvut 1-3 ja 7-9. ISBN 9789521437144.
- Silvola Hanna – Isotalo, Katri: ”*ESG, kestävä rahoitus ja vastuullinen sijoittaminen*”.
Materiaali kokonaisuudessaan. Materiaali löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Rahoitusvälineet, ominaisuudet ja hinnoittelu	A	Suuri	Suuri
- Osakkeet			
- Joukkovelkakirjalainat			
- Optiot ja vaihtovelkakirjalainat			
- Strukturoidut tuotteet			
- Muut rahoitusvälineet			
II Sijoittamisen peruskäsitteet, osakesijoitukset	A	Suuri	Suuri
- Osakesijoittamisen peruskäsitteet			
- Tuotto, riski			
- Hajauttaminen			
- CAPM, oman pääoman tuottovaatimus			
- Sijoitusstrategiat			
- Markkinoiden tehokkuus			
III Johdannaisten perusteet	B	Pieni	Pieni
- Optioiden ja muiden johdannaisten peruskäsitteitä			
- Erilaiset johdannaistuotteet			
- Optioiden arvonmääritys			
- Futuurien arvoon vaikuttavat tekijät			
IV Johdannaisten käyttö	C	Pieni	Pieni
- Perusstrategiat			
- Riskienhallinta johdannaisilla			
V Korkosijoitukset	A	Suuri	Suuri
- Raha- ja pääomamarkkinat			
- Instrumenttien hinnoittelu			
- Tuotto, riski ja likviditeetti			
- Riskimittarit			
- Suorat korkosijoitukset			
- Korkorahastot			
VI Yrityksen arvonmääritys	B	Pieni	Pieni
- Yrityksen arvonmäärittämisen tarve ja perusteet			
- Yleisesti käytetyt arvostusmallit			
- Pääoman tuottovaatimus yrityksen arvonmäärityksessä			
VII Sijoitusrahastot	A	Suuri	Suuri

- Toimintaperiaate			
- Rahastotyypit			
- Rahastoihin sijoittaminen			
- Rahastoyhtiön hallinto			
- Palkkiot			
- Rahastojen valvonta ja rahastolainsäädäntö			
- Rahastoinformaatio			
VIII Salkunhoito	B	Pieni	Suuri
- Salkunhoitotyylit; aktiivinen/ passiivinen salkunhoito			
- Suhteellinen tuotto / absoluuttinen tuotto			
- Johdannaisten ja osakelainojen käyttö salkunhoidossa			
- Sijoitusrahastolain sijoitustoimintaa koskevat rajoitukset			
- Arvonlaskenta, arvonlaskennan erityiskysymykset, raportointi			
IX Vastuullinen sijoittaminen	B	Pieni	Suuri
- Vastuullisen sijoittamisen käsitteet ja lähestymistavat			
- Vastuullisuuden yhteys tuottoon			
X Digitaaliset rahoituspalvelut	D	Pieni	Pieni
- Varallisuuden ja pääoman digitalisoituminen			
- Toimijat			
- Avoin rahoitus			

3 Sijoitusneuvonta

Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee tuntea sijoituspalvelujen tarjontaan ja sijoitusneuvontaan liittyvät menettelytavat. Erityisesti suorittajan tulee tuntea sijoituspalvelujen tarjontaan liittyvät tiedonanto, selonotto sekä eettiseen että vastuulliseen sijoittamiseen liittyvät lähestymistavat ja toteutusmallit.

Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää markkinoiden ja sisäpiiritiedon väärinkäyttöön liittyvät näkökohdat.

Oppimateriaali

- APV-tutkinnot materiaali: ”Markkinoiden väärinkäyttö”. V2. Materiaali kokonaisuudessaan. Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta tutkintovaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).
- Turtiainen, Matti: ”Sijoituspalvelut ja asiakas”. Alma Talent 2018, 1. painos. Kirjasta luvut 2 - 5, 7 - 9 ja 10. ISBN 9789521435393.
- Isotalo, Katri: ”FINE -ratkaisut ja sijoitusneuvonnan käytäntö”. V1. Materiaali kokonaisuudessaan. Materiaali löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Markkinapaikkojen sääntely	C	Pieni	Pieni
II Markkinoiden väärinkäyttö	B	Pieni	Suuri
- Sisäpiirin tiedon ja markkinoiden väärinkäyttö			
III Menettelytavat asiakassuhteissa	B	Suuri	Suuri
- Menettelytavat asiakassuhteissa			
- Salassapitovelvollisuus			
- Asiakkaan tunteminen			
- Vahingonkorvaus			
- Asiakasvarojen säilyttäminen			
- Sijoituspalveluiden markkinointi			
IV Sijoituspalveluyrityksen toiminta	C	Suuri	Suuri
- Yleiset säännökset			
- Sijoituspalveluyrityksen toiminta			
- Tilinpäätös ja -tarkastus, vakavaraisuus ja riskit			
- Rangaistussäännökset			
- Eettiset säännöt			

4 Sijoituspalveluihin liittyvä sääntely ja verotus

Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee tuntee verokäytännöt sekä pääoma-, perintö- ja lahjaverotuksen perusteet. Suorittajan tulee lisäksi tuntee pääperiaatteet myös muusta asiakkaan sijoituspäätösten kannalta keskeisestä lainsäädännöstä.

Tavoitteena on, että suorittaja ymmärtää sijoitustuotteiden yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää rahanpesuun liittyvät näkökohdat.

Oppimateriaali

- Andersen, Atso: ”*Rahanpesun estäminen*”. Alma Talent 2020, 1. painos. Kirjasta luvut 3 - 5, 7, 9, 10, 11 ja 12. ISBN 9789521440489.
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Verotus - kokooma*”. V4 Materiaali kokonaisuudessaan. Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2>. (Alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia. Verottajan ohjeista aina uusin versio).
- Karttunen, Timo – Laasanen, Hanna – Sippel, Liisa – Uitto, Tero – Valtonen, Marjo: ”*Juridiikan perusteet*”. SanomaPro 2017, 5.-6. painos. Kirjasta luvut 11 (vain koskien perintö- ja lahjaveroa) ja 13. ISBN 9789526329550.
- Manninen, Petri – Niiranen, Ville, – Fasoúlas, Elina: ”*Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu*”. Alma Talent 2019, 3. painos. Kirjasta luvut 1-8 ja 10-13. ISBN 9789521436192.

Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Verotuksen pääpiirteet	A	Suuri	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Yksityishenkilöiden verotuksen pääpiirteet - Sijoitusten tuottojen verotus - Korkotulojen, rahastojen voitto-osuuksien, sekä vuokratuottojen verotus - Vakuutuslajien verotus - Luovutusvoittojen ja -tappioiden verotus - Korkovähennykset - Varainsiirtovero - Lahjoitusten ja perintöjen verotuksen perusteet - Verosuunnittelun perusteet 			
II Sijoittajan verosuunnittelu	B	Suuri	Suuri
<ul style="list-style-type: none"> - Sijoitustoiminnan kulujen vähentäminen verotuksessa - Perintö- ja lahjaverosuunnittelu - Ulkomaisten sijoitusten verotus - Verotusmenettely ja muutoksenhaku - Sijoittaminen elinkeinotoimintana ja sijoitustoiminta yhtiön kautta 			

III Rahanpesu	A	Pieni	Suuri
- Asiakkaiden tunnistaminen			
- Rahanpesun tunnusmerkistö			
- Sisäpiirisäännökset			
- Poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt			
- Rahanpesuun liittyvät menettelytavat			
- Rahanpesun valvonta			

5 Vakuutussäästäminen

Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee ymmärtää sijoitus- ja henkivakuutuksiin liittyvät peruseriaatteen ja sääntelyn vaatimukset tuotteiden, sopimusten ja menettelytapojen osalta.

Suorittajan tulee hallita vähimmäistiedot sijoitusvakuutuksista, kuten tarjottujen sijoitusvakuutusten ehdoista ja nettovakuutusmaksuista sekä taatuista ja takaamattomista etuuksista, vakuutusten tarjoamista koskevasta lainsäädännöstä, kuten kuluttajansuoja- ja verolainsäädännöstä.

Lisäksi tulee hallita tarvittavat vähimmäistiedot eri sijoitusvaihtoehtojen hyvistä ja huonoista puolista vakuutuksenottajan kannalta, vähimmäistiedot vakuutuksenottajalle koituvista taloudellisista riskeistä. Myös muista henkivakuutuksista kuin sijoitusvakuutuksista sekä muista säästötuotteista tulee hallita tarvittavat vähimmäistiedot.

Tuotteiden lisäksi suorittajalla tulee olla hyvä käsitys eläkejärjestelmän rakenteesta ja sen takamista etuuksista, vakuutusmarkkinoista ja säästötuotteiden markkinoista.

Menettelytapojen osalta vähimmäistietoja edellytetään valitusten käsittelystä, asiakkaiden vakuustarpeiden arvioimisesta, eturistiriitojen hallinnasta ja vakuutussäästämiseen liittyvän liiketoiminnan eettisistä normeista.

Oppimateriaali

- Kallunki, Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: *"Ammattimainen sijoittaminen"*. Alma Talent 2019, 8. painos. Kirjasta luku 3.8. ISBN 9789521435836.
- Manninen, Petri – Niiranen, Ville, – Fasoúlas, Elina: *"Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu"*. Alma Talent 2019, 3. painos. Kirjasta luku 9. ISBN 9789521436192.
- Pellikka, Tuula: *"Menettelytavat säästö- ja sijoitusvakuutusten myynnissä"*. V1.6. Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Pellikka, Tuula: *"Säästö- ja sijoitusvakuutus tuotteet"*. V1.6. Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Turtiainen, Matti: *"Sijoituspalvelut ja asiakas"*. Alma Talent 2018, 1. painos. Kirjasta luvut 6, 7.4 ja 9.3, ISBN 9789521435393.

Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue

Vaadittava Koko Paino
taso

I Vakuutussäästämisen tuotteet ja sopimukset	A	Pieni	Suuri
- Sijoitusvakuutukset			
- Henkivakuutukset			
- Muut vakuutussäästämisen tuotteet			
II Vakuutussäästämisen menettelytavat	B	Pieni	Suuri
- Vakuutustarpeiden arviointi			
- Vakuutus sopimuksen elinkaari			
- Vakuutus sopimuksen ehdot ja riskit vakuutus- ottajan näkökulmasta			
- Eturistiriitojen käsittely			
- Vakuutustarpeiden arviointi			
- Valitusten käsittely			
- Vakuutussäästämisen verotus			
- Vakuutustoiminnan eettiset normit			
III Eläkejärjestelmän rakenne ja markkinat	B	Pieni	Pieni
- Eläkejärjestelmän rakenne			
- Lakisääteisen eläketurvan ja vapaaehtoisen elä- kesäästämisen erot			
- Etuudet			
- Vakuutussäästämisen markkinat			

LIITE 1 SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON TAVOITTEET JA RAKENNE

FINANSSIALA RY:N (FA) SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON TAVOITTEET

Sijoituspalvelualan sääntely asettaa vaatimuksia finanssialan yritysten asiakkaille sijoitusneuvoja antavan tai rahoitusvälineistä, strukturoiduista talletuksista, sijoituspalveluista tai oheispalveluista tietoja antavan ja niitä myyvän henkilöstön tietämyksen ja pätevyyden arvioinnille. Vaatimukset perustuvat muun muassa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) ohjeiden vaatimukseen tietämyksestä ja pätevyydestä sekä vakuutusten tarjoamisesta annettu direktiivin (IDD) osaamiseen liittyviin kohtiin.

Finanssialan yritysten tulee varmistaa, että yrityksen tarjoamista sijoitustuotteista, sijoituspalveluista tai oheispalveluista tietoja antavalla, niitä myyvällä sekä sijoitusneuvontaa tarjoavalla henkilöstöllä on tarvittava tietämys ja pätevyys taulukossa kuvatulla tavalla.

ESMA tietämyksen ja pätevyyden arviointi	Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio	Sijoitustuotteet ja sijoittaminen	Sijoitusneuvonta	Sijoituspalvelujen sääntely, verotus
ymmärtävät erityisiä markkinarakenteita, jotka koskevat asiakkaille tarjottuja tai suositeltuja sijoitustuotteita, sekä näiden sijoitustuotteiden kauppapaikat ja mahdollisten jälkimarkkinoiden olemassaolon				
arvioituaan asiakkaalta saadut tiedot ja otettuaan huomioon muutokset, joita on voinut tapahtua tietojen keräämisen jälkeen, ymmärtävät, millä osin yrityksen tarjoama sijoitustuote ei ehkä ole asiakkaalle soveltuva				
ymmärtävät, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat niiden sijoitustuotteiden arvoon ja hinnoitteluun, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille				
ymmärtävät talouslukujen ja kansallisten/alueellisten/maailmanlaajuisien tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden sijoitustuotteiden arvoon joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille				
voivat arvioida tietoja, kuten avaintietojesitteitä, esitteitä, tilinpäätöksiä tai taloudellisia tietoja, jotka liittyvät asiakkaille tarjottujen tai suositeltujen tyyppisiin sijoitustuotteisiin				
ymmärtävät yritysten tarjoamien tai suosittelemien sijoitustuotteiden pääpiirteet, riskit ja ominaisuudet, kuten kaikki yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. Erityistä huolellisuutta on noudatettava silloin, kun annetaan neuvoja monimutkaisemmista				
hallitsevat perustietämyksen niiden sijoitustuotteiden arvostusperiaatteista, joista tietoja annetaan ymmärtävät salkunhoitoon liittyvät peruseriaatteen, kuten hajauttamisen seuraukset yksittäisten sijoitusvaihtoehtojen osalta				
täyttävät yrityksille asetetut velvoitteet, jotka koskevat soveltuvuusvaatimuksia				
ymmärtävät eron tuottohistorian ja tulevaisuutta koskevien tuottoskenaarioiden välillä sekä ennusteiden rajoitteet				
ymmärtävät markkinoiden väärinkäyttöön ja rahanpesuun liittyvät näkökohdat				
IDD vaatimukset (sijoitus- ja henkivakuutukset)	Vakuutusmarkkinat	Vakuutustuotteet		Sääntely ja verotus
ymmärtävät sijoitus- ja henkivakuutuksiin liittyvät peruseriaatteen ja sääntelyn vaatimukset tuotteiden, sopimusten ja menettelytapojen osalta				

Sijoituspalvelu- ja sijoitusneuvojan tutkinnon suorittaminen tarjoaa sääntelyn mukaisen arvioinnin henkilöstön tietämyksestä ja pätevyydestä.

Sijoituspalvelualan henkilöstö tarvitsee työssään monipuolista osaamista eri oppialoilta. Sijoitusneuvojan tutkinto on osa Finanssiala ry ja finanssialan itsesääntelyä, jonka avulla pyritään ylläpitämään ja kehittämään alan arvostusta sekä sijoituspalveluyritysten henkilökunnan korkeaa osaa-

misen tasoa. Finanssiala ry on antanut suosituksen sijoitusneuvojan tutkinnon suorittamista kaikille sijoituspalveluja tarjoavien yritysten vaativammassa sijoituspalvelutehtävissä toimiville henkilöille.

Sijoitusneuvojan tutkinto on jatkotutkinto sijoituspalvelututkinnolle. Sijoitusneuvojan tutkinnon voi kuitenkin suorittaa sijoituspalvelututkinnosta riippumatta. Sijoitusneuvojan tutkinnon tavoitteena on sijoituspalvelututkinnossa hankittujen tietojen syventäminen ja laajentaminen. Tutkinnon rakenne ja aihealueiden mukainen jaottelu on vastaava kuin sijoituspalvelututkinnossa.

Koska tutkinto on sijoituspalvelututkinnon jatkotutkinto, perustuvat vaatimukset lähtökohdalle, että suorittaja osaa jo entuudestaan sijoituspalvelututkinnon keskeiset perusasiat. Tutkintokysymysten ratkaiseminen edellyttää tutkinnon vaatimuksiin kuuluvien keskeisimpien asioiden tuntemista eri aloilta, kuten rahoituksesta, kansantaloudesta, yritystaloudesta, kirjanpidosta ja juridiikasta.

Tutkintovaatimusten oppimateriaalia päivitetään säännöllisesti, joten sijoitusneuvojan tutkinnon tenttien tehtävät pyritään laatimaan siten, etteivät materiaalin muutokset aseta suorittajia eriarvoisen asemaan. Suosittelemme tästä huolimatta tutkinnonsuorittajia kertaamaan ja päivittämään myös sijoituspalvelututkinnossa vaadittavia asioita.

SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON RAKENNE

Tutkinnon osat

Tutkinto rakentuu viidestä eri aihealueesta, jotka voi suorittaa samanaikaisesti tai aihe-alueittain. Tutkintojen suorittamisen kannalta jaolla ei ole merkitystä, mutta käytännössä pisterajan asettamisella pyritään siihen, että hyväksytyt suoritukset edellyttävät tietojen hallintaa kaikilta aihealueilta. Sijoitusneuvojan tutkinnon voi suorittaa riippumatta sijoituspalvelututkinnon suorittamisesta.

Tutkinnon aihealueet ovat:

1. Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio
2. Sijoitustuotteet ja sijoittaminen
3. Sijoitusneuvonta
4. Sijoituspalveluihin liittyvä sääntely ja verotus
5. Vakuutussäästäminen

Kunkin aihealueen osalta osa-alueiden materiaalin **kokoluokka** ja **painoarvo** on kuvattu osaamisvaatimustaulukossa arvoilla: **suuri / pieni**. Kokoluokaltaan ja painoarvoltaan suuremmista osa-alueista on todennäköisesti enemmän kysymyksiä kuin pieneksi määritellyiltä osa-alueilta. Määrittelyn tarkoituksena on helpottaa osallistujan valmistautumista tutkinnon suorittamiseen.

Osaamisen vaatimustasot

Sijoituspalvelualan tutkintojen eri osa-alueilla vaadittavan osaamisen taso määritellään neljällä tasolla.

Tenttien tehtävät laaditaan tämän luokituksen mukaisesti ja vaatimusten kuvauksella pyritään helpottamaan tenttiin valmistautumista sekä valmentavien koulutusten suunnittelua. Vaativuustasot

ovat maksimitasoja, ja tehtävät voivat olla vaatimuksiin merkittävästi vähemmän vaativiakin. Vaativuustasot ovat seuraavat:

- A-taso eli analyysitaso**
- B-taso eli soveltamistaso**
- C-taso eli ymmärtämistaso**
- D-taso eli muistamistaso**

Tasoerittelyn tarkoituksena on auttaa tenttijää erottamaan vähemmän tärkeää materiaali keskeisestä materiaalista.

Tasojen kuvaukset

A-taso: analyysi. Analyysitason tehtävillä pyritään mittaamaan suorittajan syvempää osaamista annetulla aihealueella. Tehtävien ratkaisemiseksi suorittajan tulee pystyä jäsentämään ongelma pienempiin alakysymyksiin ja ratkaisemaan tehtävän osaongelmat kyetä tekemään oikeat johtopäätökset kokonaisongelman ratkaisemiseksi.

B-taso: soveltaminen. B-tason tehtävillä pyritään mittaamaan suorittajan kykyä soveltaa kyseisen osa-alueen tietoja annettuihin ongelmiin. Tehtävät edellyttävät teorioiden käyttökykyä tyypillisissä vaihtoehtotilanteissa.

C-taso: ymmärtäminen. C tason tehtävillä pyritään mittaamaan suorittajan ymmärrystä asioiden syy-seuraussuhteista, toiminnasta ja muista vastaavista asioiden keskinäisistä vaikutussuhteista.

D-taso: muistaminen ja tunnistaminen. Tällä tasolla suorittajalta edellytetään, että hän muistaa käsitteet tai määritelmät. Tällaiset tehtävät voivat kysyä jotain määrättyä käsitettä, määritelmää, termiä tai yksittäistä faktaa.

LIITE 2 SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINTO APV2 KIRJA- JA MATERIAALILUETTELO**KIRJALUETTELO:**

- Andersen, Atso: *"Rahanpesun estäminen"*. Alma Talent 2020, 1. painos. ISBN 9789521440489.
- Andersen, Atso: *"Digitaaliset rahoituspalvelut"*. Alma Talent 2021, 1. painos. Kirjasta luvut 1-4. ja 10. ISBN 9789521441943.
- Kallunki, Juha-Pekka: *"Tilinpäätösanalyysi"*. Alma Talent 2022, 2. uudistettu painos. ISBN 9789521446641.
- Kallunki Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: *"Ammattimainen sijoittaminen"*. Alma Talent 2019, 8. painos. ISBN 9789521435836.
- Karttunen, Timo – Laasanen, Hanna – Sippel, Liisa – Uitto, Tero – Valtonen, Marjo: *"Juridiikan perusteet"*. SanomaPro 2017, 5.-6. painos. Kirjasta luku 13. ISBN 9789526329550.
- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: *"Moderni Rahoitus"*. Alma Talent, 2021, 11. painos, ISBN 9789521434327. Myös kirjan 10. uud. painos, 2018 ja 12. painos, 2022/2023 käyvät.
- Lindholm, Timo – Kettunen Juhani: *"Gloaali kansantalous"*. Helsinki, Edita Publishing Oy, 2019, 1. painos. eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.
- Manninen, Petri – Niiranen, Ville, – Fasoúlas, Elina: *"Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu"*. Alma Talent 2019, 3. painos. ISBN 9789521436192.
- Silvola Hanna – Landau Tiina: *"Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin"*. Alma Talent 2019. ISBN 9789521437144.
- Turtiainen, Matti: *"Sijoituspalvelut ja asiakas"*. Alma Talent 2018, 1. painos. ISBN 9789521435393

DIGITAALINEN MATERIAALI:

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinoiden väärinkäyttö*”. V2.
Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Verotus - kokooma*”. V4.
Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Isotalo, Katri: ”*FINE-ratkaisut ja sijoitusneuvonnan käytäntö*”. V1. Materiaali kokonaisuudessaan. Materiaali löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2>
- Pellikka, Tuula: ”*Menettelytavat säästö- ja sijoitusvakuutusten myynnissä*”. V1.6.
Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Pellikka, Tuula: ”*Säästö- ja sijoitusvakuutus tuotteet*”. V1.6. Opas löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).
- Pörssisäätiö: ”*Sijoittajan korko-opas*”.
Opas löytyy osoitteesta <http://www.porssisaatio.fi/opetus>
- Silvola Hanna – Isotalo, Katri: ”*ESG, kestävä rahoitus ja vastuullinen sijoittaminen*”.
Materiaali kokonaisuudessaan. Materiaali löytyy osoitteesta <https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoitusneuvojan-tutkinto-apv2> (alavalinta osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia).

APV
SIIJOITUS
TUTKINNOT

Aalto EE Helsinki

**Runeberginkatu 14-16
00100 Helsinki**

AEE Aalto University
Executive Education

Finanssiala ry

**Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi**

FA FINANSSIALA